

Функционалдык анализ және ықтималдыктар теориясы пјндері бойынша қазақ тіліндегі математика терминдері жайында
Of mathematical terms in the Kazakh language as an example of functional analysis and probability theory

Жуманова Л. К.¹, Тапеева С.К.²

¹жл-Фараби атындағы Қазақ ылттық университетіПолное, Алматы, Қазақстан;
lzhumanova@mail.ru

²жл-Фараби атындағы Қазақ ылттық университетіПолное, Алматы, Қазақстан;
tapееva-77@mail.ru

Қазақ тіліндегі термин сғздерді жійелеу кгіп жылдан бері талқыланып келеді. Қазіргі уақытта қазақ тіліндегі оқу кўралдарында математика саласының негізгі терминдерінің ұғым мазмұнын дәл бермейтін, терминге қойылатын талаптарға сай келмейтін атауларына; терминдердіс кгіпнұсқалылығына ұшырасып қаламыз. Осы және басқада терминологиялық кемшіліктер математикалық пјндерді оқытуда қиындық тудырады, сондықтан термин сғздер мімкіндігінше гзі ағайтын ұғымның негізгі белгілерін тікелей немесе жанама тірде айқындалуы, яғни гз атауына йілесімді болуы және гз атауымен бірмәыналы болуы керек. Білім сапасын кгітеру ішін, жоғары оқу орындарындағы бір-бірімен тығыз байланыстағы математикалық пјндердегі терминологиялық сғздерді бір жійеге келтірген абзал. Мысалы математикалық терминдердіс қазақ тіліндегі ағылшыннан және орысшадан аудармалары:

- subspace-подпространство- ішкі кесістік ,ішкесістік ;
- pre-compact set - предкомпактное множество (Колмогоров) немесе компактное множество(Треногин) - шалакомпакт жиын, аэкомпакт жиын, алығыкомпакт жиын;
- closed operator-замкнутый оператор - тўйық оператор, тўйықталған оператор;
- totally bounded set-вполне ограниченное множество -жете шенелген жиын, толық шенелген жиын;
- consistent estimator-состоятельная оценка - тысәылықты баға, тиянақты баға;
- expected value-математическое ожидание математикалық йміт , математикалық кітім;

Мұның бјрі қазақ тілінде оқыту практикасында белгілі қарама-қайшылықтарды бар екендігін кгірсетеді. Осы қайшылықтарды бірі студенттердіс білім сапасына қойылатын қазіргі заман талаптары мен термин жасаудағы кемшіліктер болып табылады. Сондықтан да біл гзініс шешімін табуы тиіс педагогикалық проблемаларды бірі деп білеміз.

?дебиет

1. Бллев Н.К. Функционалдык анализ(қысқаша курс): Оқулық.- Алматы: Қазақ университеті , 2014.
2. Наурызбаев К.Ж. Функционалдык анализ,Алматы: Fortress, 2007.